

Міністерство освіти і науки України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ХДАДМ
(протокол № 23 від 26.03.2018 р.)

ФІЛОСОФІЯ

Програма фахового вступного випробування для прийому на навчання осіб,
які здобули освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістра (спеціаліста),
для здобуття освітньо-наукового рівня доктора філософії,
зі спеціальності:

022 «Дизайн»,
023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Денна форма навчання
Вечірня форма навчання

Харків 2018

Питання розраховані на виявлення:

- самостійного аналізу фактів явищ та процесів в системі «людина – світ» у їх діалектичному взаємозв'язку та з урахуванням змін, що відбуваються у глобальному світі, країні та регіоні;
- з позицій філософської методології критичного оцінювання соціальних процесів, політичних, економічних, історичних екологічних, культурних, соціально-психологічних явищ і подій в Україні та за її межами;
- методології пізнання, творчої діяльності, застосування отриманих знань у вирішенні художньо-гуманітарних завдань.

Важливо зазначити, що однією із специфічних рис філософського знання є багатоманітність суджень. У філософії не існує одностайності стосовно проблем, що вивчаються. Істини, вироблені впродовж століть філософами, не є для всіх беззаперечними. Їх сприйняття, ставлення до них залежить від тих чи інших особистих переконань, світогляду.

Вміння володіти:

- головними проблемами сучасної світової й вітчизняної філософії, історичними типами філософії, основними парадигмами філософствування;
- основними ідеями світової та вітчизняної філософської думки; історією становлення та основними етапами й особливостями перспективного розвитку філософії;
- основними законами, категоріями, поняттями і принципами філософії, особливостями їх використання в житті суспільства і гуманітарно-художній практиці сьогодення;
- філософськими знаннями в сучасному інформаційному суспільстві;
- особливостями взаємозв'язку науки з новітніми соціальними і художньо-гуманітарними проблемами країни в сучасних умовах;

Тож аспіранти вищих художніх закладів повинні цілеспрямовано долучатися до поліфонії та плюралізму у відповідях на граничні, філософські питання людського буття, формувати культуру власного мислення, а також виробляти навички самостійного вибору належної життєвої позиції

Питання до вступного випробування до аспірантури з філософії

1. Філософія, її предмет та роль в суспільстві. Філософія та світогляд.
2. Основні функції філософії, їх діалектика.
3. Загальні риси Античної філософії, її особливості в порівнянні з філософією Стародавнього Сходу (Індія, Китай).
4. Філософські погляди Сократа та Платона.
5. Філософські та соціологічні погляди Арістотеля.
6. Філософія Середньовіччя і її особливості.
7. Вчення Фоми Аквінського про співвідношення релігії і науки.
8. Суспільно-філософські ідеї Середньовіччя (Маккіавеллі, Т. Мор, Т. Компанелла).
9. Головні риси західноєвропейської філософії епохи Відродження.
10. Проблема метода в науці і філософії Нової доби (Ф. Бекон, Р. Декарт).
11. Поняття субстанції в філософії Б. Спінози і монадології у В. Лейбніца.
12. Проблема людини, освіти і виховання в філософії Просвітництва (Монтеск'є, Вольтер, Руссо).
13. Києво-Могилянська академія і становлення філософської думки в Україні XVII-XVIII ст. (С. Яворський, Ф. Прокопович, Г. Кониський та ін.).
14. Г. Сковорода і його філософія.
15. Філософія І. Канта.
16. Гегель, його філософська система та метод.

17. Антропологічний матеріалізм Л. Фейербаха.
18. Марксистська філософія, етапи її розвитку і суспільно-практична орієнтація.
19. Філософська та соціологічна думка в Україні на межі XIX-XX ст. (І. Франко, М. Драгоманов, Л. Українка). Філософія та світогляд українського романтизму.
20. Еволюція релігійної філософії у XX ст. Неотомізм.
21. Антропологічна орієнтація філософської герменевтики, прагматизм, неопозитивізм.
22. Екзистенціалізм М. Хайдегера, Ж-П Сартра, А. Камю, К. Ясперса.
23. Ірраціоналістичний напрямок в філософії XX ст. Інтуїтивізм А. Бергсона.
24. Категорія «буття» і його основні форми.
25. Філософський аспект походження людини.
26. Філософське поняття матерії та її методологічне значення для вивчення природи.
27. Рівні і форми організації матеріального світу.
28. Поняття руху матерії і його основні форми.
29. Простір і час як основні форми існування матерії.
30. Діалектика і її альтернативи (софістика, еkleктика, метафізика).
31. Категорії діалектики: одиничне і загальне, явище і сутність.
32. Структурні зв'язки: частина і ціле, форма і зміст, елемент і система.
33. Детермінізм і індетермінізм, зв'язок детермінації: причини і наслідок, необхідність і випадковість, можливість і дійсність.
34. Діалектика кількісних і якісних змін і її значення для пізнання природи і суспільства.
35. Суперечності та їх основні типи.
36. Діалектичні заперечення та їх прояв в художній творчості.
37. Поняття суспільства та суспільних відносин.
38. Проблема людини в історії філософії.
39. Практика та її основні функції.
40. Проблеми свідомості в філософії.
41. Пізнання та його основні ступені й форми.
42. Наукове пізнання, його основні методи і форми.
43. Проблема відокремлення історичних типів суспільства: формаційний та цивілізаційний підходи в дослідженні суспільства.
44. Поняття суспільного виробництва, його спосіб та структура.
45. Філософське поняття культури. Особливості і зміст художньої культури.
46. Проблема особистості, її місце в системі філософського знання та роль в суспільному розвитку.
47. Структура та форми суспільної свідомості.
48. Співвідношення теоретичної і повсякденної свідомості, суспільної психології та ідеології.
49. Мораль її сутність і суспільні функції. Співвідношення понять мораль і моральність.
50. Естетика як «філософія прекрасного». Естетична свідомість. Соціальні функції мистецтва.
51. Релігія як форма суспільної свідомості.
52. Наука як особлива форма суспільної свідомості. Наука і мистецтво.
53. Інформація та її філософські функції в суспільстві.
54. Філософські проблеми сучасного глобалістичного розвитку цивілізації.
55. Філософські аспекти творчості. Специфіка творчості в образотворчому мистецтві.
56. Особливості філософського відображення дійсності та значення філософії в житті людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. Філософія. Підручник. - К., 2005.
2. І.В. Бичко, І.В. Бойченко, В.Г. Табачковський. Філософія. Підручник. - К., 2001.
3. Мир філософій. Книга для читання в 2-х ч.-М., 1991.
4. Антологія мирової філософії в 4-х ч.-М., 1969-1972.
5. Горський В.С. Історія української філософії. - К., 1995
6. Огородник І.В., Руєйп М.Ю. Українська філософія в іменах. - К., 1997.
7. Філософія. Підручник /за загальною редакцією Горлача М.І., Кременя В.Г., Рибалка В.К. - Харків, 2000.
8. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії. Підручник. - К., 2001.
9. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. - К., 1996.
10. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Резніков П.П. Логіка. Харків, 2005.
11. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління. Підручник. - Харків, 2008.
12. Пазиніч С.М. Глосарій з логіки та філософії. Харків, 2006.
13. Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософська рефлексія сьогодення. Монографія – Харків. 2011. 348 с
14. Пазиніч С.М. Методологічні основи психології спілкування. - Харків 2012. - 230 с.
15. Пазиніч С.М. Конфліктне спілкування у творчому середовищі – Харків, 2010. – 120 с
16. Пазиніч Станіслав. Філософські поради. – Харків. «Майдан», 2015 – 312 с.
17. Пазиніч С.М. Філософія мистецтва як апогей комунікативної культури спілкування//Філософія спілкування. Науково-практичний журнал. - Харків – 2012. - № 5- 152 с.
18. Пазиніч С.М. Роздуми стосовно філософії педагогічного спілкування//Філософія спілкування. Науково-практичний журнал. - Харків – 2012. - № 5- 216 с.
19. Пазиніч С.М. Філософія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків: ХДАДМ; Видавець Савчук О.О., 2014. – 380 с.
20. Філософія. Світ людини. Курс лекцій. Київ, 2003.
21. Історія філософії на Україні: в 3-х томах. - Київ, 1987.
22. Хрестоматія по філософії. - М. 2006.
23. Мишель Гурина. Філософія. - М., 2001.
24. Філософія. DTV-ATLAS - Київ, «Знання прес» 2002.
25. Філософія. Підручник. - Київ, «Либідь» 2001.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. **Максимальну оцінку знань** - “відмінно”: отримує вступник, який якісно та вчасно справився з усіма поставленими в екзаменаційному білеті завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, відповів на всі контрольні запитання, при цьому не зробив жодної суттєвої помилки
2. **оцінка** - “добре”: отримує вступник, який вчасно та якісно справився з усіма поставленими в екзаменаційному білеті питаннями, творчо підійшов до відповіді на питання, відповів на всі контрольні запитання, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
3. **оцінка** - “задовільно”: отримує вступник, який вчасно та якісно справився з усіма поставленими в екзаменаційному білеті питаннями, відповів на всі контрольні запитання, але при цьому зробив декілька значних помилок.
4. **оцінка** - “незадовільно”: отримує вступник, який не розкрив повністю зміст питань поставлених в екзаменаційному білеті та зробив чимало значних помилок.